

Số: /BC-CCTL

Thanh Hóa, ngày tháng năm 2024

BÁO CÁO THẨM ĐỊNH

Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm, huyện Như Thanh, tỉnh Thanh Hóa, năm 2024

Kính gửi: Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Căn cứ Luật Thủy lợi ngày 19/6/2017; Luật Phòng, chống thiên tai ngày 19/6/2013; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Luật Đê điều ngày 17/6/2020;

Căn cứ các Nghị định của Chính phủ: Số 30/2017/NĐ-CP ngày 21/3/2017 quy định tổ chức hoạt động ứng phó sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn; số 114/2018/NĐ-CP ngày 04/9/2018 về quản lý an toàn đập; số 66/2021/NĐ-CP ngày 06/7/2021 quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Luật Đê điều;

Căn cứ Quyết định số 36/2019/QĐ-UBND ngày 12/11/2019 của UBND tỉnh về việc phân công, phân cấp thực hiện quản lý nhà nước về an toàn đập, hồ chứa nước thủy lợi trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa;

Căn cứ Tờ trình số 1124/TTr-SC ngày 15/7/2024 của Công ty TNHH MTV Sông Chu về việc thẩm định, phê duyệt Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm, huyện Như Thanh năm 2024.

Sau khi nghiên cứu hồ sơ Phương án và tình hình thực tế, Chi cục Thủy lợi báo cáo kết quả thẩm định Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm, huyện Như Thanh, tỉnh Thanh Hóa năm 2024, với những nội dung như sau:

I. THÔNG TIN CHUNG VỀ PHƯƠNG ÁN ỨNG PHÓ

1. Tên công trình lập Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp: Hồ chứa nước Mậu Lâm, huyện Như Thanh, tỉnh Thanh Hóa.

2. Đơn vị quản lý, vận hành: Công ty TNHH MTV Sông Chu (sau đây gọi tắt là Công ty Sông Chu).

3. Mục tiêu, nhiệm vụ:

- Đảm bảo an toàn công trình đầu mối theo phương châm “4 tại chỗ”.

- Xác định hoặc dự kiến được tuyến lũ quét và phạm vi ngập lụt khi xảy ra sự cố; đề ra được phương án bảo vệ, phòng tránh hoặc giảm nhẹ thiệt hại cho vùng hạ du; xây dựng được phương án sơ tán nhanh chóng, bảo đảm an toàn cho người dân.

4. Thông tin cơ bản của công trình:

- Phân loại công trình, cấp công trình: Hồ chứa nước vừa, cấp III.
- Nhiệm vụ công trình: Cấp nước tưới cho 325 ha đất sản xuất nông nghiệp của xã Mậu Lâm và Phú Nhuận, huyện Như Thanh.
- Diện tích lưu vực: $55,0\text{km}^2$.
- Tần suất tưới: $P = 85\%$.
- Tần suất lũ thiết kế: $P = 1,5\%$.
- Tần suất lũ kiểm tra: $P = 0,5\%$.
- Loại hồ chứa điều tiết: Năm.
- MNDBT: (+18.20) m, ứng với dung tích: $W_{BT} = 0,406 \times 10^6 \text{ m}^3$.
- MNC: (+17.00) m, ứng với dung tích chết: $W_C = 0,126 \times 10^6 \text{ m}^3$.
- MNLTK : (+20.60) m, ứng với dung tích $W_{TK} = 1,673 \times 10^6 \text{ m}^3$
- MNLKT: (+20.90) m, ứng với dung tích $W_{KT} = 1,883 \times 10^6 \text{ m}^3$
- Đập đất:
 - + Chiều dài đập $L = 419,4\text{m}$; chiều rộng mặt đập $B_d = 5,0\text{m}$; chiều cao đập $H_d = 8,5\text{m}$; cao trình đỉnh đập (+22.0)m.
 - + Mái đập thượng lưu, có hệ số mái $m_{tl} = 3,0$, được gia cố mái đập bằng các tấm bê tông đúc sẵn. Mái hạ lưu có hệ số mái $m_{hl} = 2,5$, được trồng cỏ bảo vệ; thoát nước kiểu lãng trụ kết hợp áp mái.

- Tràn xả lũ:

- + Hình thức tràn: Xả mặt chảy tự do;
- + Chiều rộng ngưỡng tràn: $B_{Tr} = 80,0\text{m}$;
- + Lưu lượng xả lũ thiết kế: $Q_{tk} = 497,7 \text{ m}^3/\text{s}$;
- + Lưu lượng xả lũ kiểm tra: $Q_{kt} = 594,7 \text{ m}^3/\text{s}$;
- + Cao trình ngưỡng tràn: (+18.20)m.
- Cống lấy nước: Đường kính $\phi 80\text{cm}$ bằng thép, bọc ngoài bằng bê tông cốt thép, lưu lượng thiết kế $Q_{tk} = 0,555\text{m}^3/\text{s}$, cao trình cống tại cửa vào (+15.46)m.

- Nhà quản lý: Nhà cấp IV

II. HỒ SƠ TRÌNH THẨM ĐỊNH

1. Căn cứ pháp lý lập Phương án

- Luật Thủy lợi ngày 19/6/2017;
- Luật Phòng chống thiên tai ngày 19/6/2013;
- Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Đề điều ngày 17/6/2020;
- Luật Tài nguyên nước số 28/2023/QH15 ngày 27/11/2024;
- Nghị định số 114/2018/NĐ-CP ngày 04/9/2018 của Chính Phủ về quản lý an toàn đập, hồ chứa nước;

- Nghị định số 03/2022/NĐ-CP ngày 06/01/2022 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực phòng, chống thiên tai; thủy lợi; đê điều.

- Nghị định số 66/2021/NĐ-CP ngày 06/7/2021 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Luật Đê điều;

- Nghị định số 30/2017/NĐ-CP của Chính Phủ quy định tổ chức, hoạt động ứng phó sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn;

- Quyết định số 18/2021/QĐ-TTg ngày 22/4/2021 của Thủ tướng Chính phủ quy định về dự báo, cảnh báo, truyền tin thiên tai và cấp độ rủi ro thiên tai.

2. Thành phần hồ sơ trình thẩm định

- Tờ trình số 1124/TTr-SC ngày 15/7/2024 của Công ty Sông Chu.

- Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm, huyện Như Thanh năm 2024;

- Báo cáo kết quả tính toán kỹ thuật;

- Văn bản tham gia ý kiến của địa phương: Công văn số 1063/UBND-NN ngày 08/4/2024 của UBND huyện Như Thanh;

- Các tài liệu liên quan khác kèm theo (*Báo cáo kiểm tra công trình trước lũ năm 2024; Tài liệu điều tra tình hình dân sinh kinh tế vùng hạ du; sơ họa vị trí lấy đất; Phương án sơ tán dân; sơ họa bản đồ ngập lụt; ...*).

3. Nội dung chính của phương án

3.1. Phương án ứng phó tại công trình đầu mối

a) Mục tiêu: Đảm bảo an toàn công trình đầu mối theo phương châm “4 tại chỗ”.

b) Quy định vận hành trong mùa mưa lũ:

Việc vận hành hồ chứa nước Mậu Lâm được thực hiện theo quy trình được phê duyệt tại Quyết định số 3150/QĐ-UBND ngày 25/9/2014 của Chủ tịch UBND tỉnh Thanh Hóa.

c) Các cấp báo động mực nước chống lũ hồ:

- Báo động cấp I: (+18.20)m.

- Báo động cấp II: (+20.60)m.

- Báo động cấp III: (+20.90)m.

d) Một số tình huống sự cố có thể xảy ra đối với công trình đầu mối:

- Khi mực nước hồ đạt đến cao trình mực nước lũ thiết kế kết hợp mưa lớn làm cho sạt lở mái đập đất do đường bão hoà thân đập dâng cao, nước thấm ra mái hạ lưu đập.

- Trong trường hợp có nước thấm ra mái, chân mái hạ lưu hoặc xuất hiện mạch đùn, mạch sủi có nước đục chảy ra.

- Xói lũng dọc thân cống lấy nước qua thân đập, dọc tường bên tràn xả lũ hoặc hai vai đập.

- Có tổ mồi do kiểm tra không phát hiện được còn tiềm ẩn trong thân đập làm cho nước thấm qua sinh ra sự cố.

- Khi có tin bão gần có khả năng đổ bộ vào Thanh Hoá và có mưa to phải đóng cống, cánh cửa kẹt không xuống được.

- Xuất hiện lũ đặc biệt lớn có nguy cơ tràn qua đỉnh đập chính hoặc đập phụ gây xói lở mái hạ lưu đập hoặc có nguy cơ vỡ đập.

e) Biện pháp xử lý đối với các tình huống xảy ra, vật tư dự phòng và nhân lực ứng cứu đối với công trình đầu mồi.

(Theo Phương án kèm theo Tờ trình số 1124/TTr-SC ngày 15/7/2024 của Công ty TNHH MTV Sông Chu)

3.2. Phương án ứng phó với lũ, ngập lụt ở vùng hạ du đập

a) Mục tiêu:

- Xác định hoặc dự kiến được tuyến lũ quét và phạm vi ngập lụt khi xảy ra sự cố.

- Đề ra được phương án bảo vệ, phòng tránh hoặc giảm nhẹ thiệt hại cho vùng hạ du.

- Xây dựng được phương án sơ tán nhanh chóng, bảo đảm an toàn cho người dân.

b) Dự kiến các tình huống:

- Trường hợp xả lũ kiểm tra qua tràn xả lũ (*tràn tự do*).

- Trường hợp khả năng xả lũ của hồ chứa không đáp ứng yêu cầu thiết kế theo tiêu chuẩn hiện hành, tình huống vỡ đập tính với lũ thiết kế.

- Trường hợp khả năng xả lũ của hồ chứa đáp ứng yêu cầu thiết kế theo tiêu chuẩn hiện hành, tình huống vỡ đập tính với lũ kiểm tra.

c) Phương án xử lý các tình huống

(Theo Phương án kèm theo Tờ trình số 1124/TTr-SC ngày 15/7/2024 của Công ty TNHH MTV Sông Chu).

d) Phân giao nhiệm vụ

- UBND huyện Như Thanh:

+ Tổ chức chỉ đạo các cơ quan tham mưu, chính quyền các xã thực hiện phương án bảo đảm an toàn cho vùng hạ du khi hồ chứa xả lũ và các tình huống xảy ra sự cố vỡ đập theo phương án đã duyệt.

+ Huy động nhân lực, vật lực, phương tiện cứu hộ, cứu nạn, sơ tán dân cư kịp thời ứng phó với các tình huống xảy ra trên địa bàn.

- UBND các xã: Phú Nhuận và Mậu Lâm:

+ Tổ chức tuyên truyền phổ biến đến mọi gia đình, mọi người dân về các tình huống xả lũ hồ chứa, sự cố vỡ đập, phương án phòng tránh lũ, quy định hiệu

lệnh báo động cho từng tình huống, quy định hướng sơ tán, vị trí sơ tán của từng thôn, từng xóm để nhân dân chủ động thực hiện một cách nghiêm túc.

+ Tổ chức thành lập các lực lượng cứu hộ, cứu nạn, sơ tán dân cư, huy động phương tiện nguồn lực giúp dân sơ tán bảo vệ tính mạng tài sản của nhân dân của địa phương mình theo phương án đảm bảo có hiệu quả.

- Các đơn vị: Lực lượng vũ trang, bệnh viện, trường học và các cơ quan, đơn vị nằm trên địa bàn tham gia phòng chống lụt bão theo sự phân công của UBND huyện Như Thanh.

3.3. Tổ chức thực hiện

a) Sau khi phương án được phê duyệt BCH PCLB hồ Mậu Lâm phối hợp với BCH PCTT, TKCN và PTDS huyện Như Thanh tổ chức triển khai, chuẩn bị đầy đủ lực lượng, phương tiện, công tác phục vụ hậu cần theo phương châm “4 tại chỗ” để sẵn sàng đối phó khi có lũ lụt xảy ra.

Phổ biến, tuyên truyền và thông báo rộng rãi Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm đến địa phương và nhân dân vùng bị ảnh hưởng biết để chủ động ứng phó.

b) Chế độ thông tin liên lạc, chế độ báo cáo của cụm quản lý đầu mối Mậu Lâm thuộc Công ty Sông Chu - Chi nhánh Như Thanh

- Báo cáo BCH PCTT, TKCN và PTDS huyện Như Thanh

+ Báo động 1: Ngày 1 lần vào lúc 07h.

+ Báo động 2: Ngày 2 lần vào lúc 07h, 19h.

+ Báo động 3: Báo động khẩn cấp 1h báo cáo 2 lần.

- Báo cáo BCH PCTT, TKCN và PTDS tỉnh, Sở Nông nghiệp và PTNT - Chi cục Thủy lợi.

- Báo động 2: Ngày 2 lần vào lúc 07h, 19h.

- Báo động 3: Báo động khẩn cấp 1h báo 2 lần.

c) Quy định chế độ trực ban tại công trình, chế độ trực ban tại BCH PCTT, TKCN và PTDS các cấp.

- Tại công trình: Khi có dự báo, cảnh báo bão, áp thấp nhiệt đới hoặc các tình hình thời tiết khác có khả năng gây mưa lũ; tất cả thành viên trong BCH PCLB hồ Mậu Lâm phải có mặt, phân công cụ thể công việc phụ trách của các thành viên, tiến hành thực hiện nghiêm túc sự phân công của Trưởng ban. Bộ phận thường trực phải thường xuyên có mặt 24/24h để điều hành công tác, theo phương châm chỉ huy tại chỗ.

- Tại BCH PCTT, TKCN và PTDS các cấp: Khi có bão lụt các thành viên phải có mặt đầy đủ thực hiện sự phân công của Trưởng ban. BCH PCTT, TKCN và PTDS các cấp quy định cụ thể chức năng nhiệm vụ của từng thành viên để tổ chức điều hành đảm bảo có hiệu quả và bám sát phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm đã đề ra.

d) Thẩm quyền quyết định sơ tán theo quy định hiện hành

Việc quyết định sơ tán do Trưởng ban BCH PCTT, TKCN và PTDS huyện Như Thanh quyết định.

đ) Quy định hiệu lệnh báo động cho từng tình huống đã nêu trên

Để thống nhất chung hiệu lệnh báo động các tình huống xảy ra cho toàn vùng nhằm chủ động đối phó với các tình huống. Quy định hiệu lệnh như sau:

- Khi huy động lực lượng để tham gia xử lý, ứng phó với các tình huống sự cố công trình đầu mối thì sử dụng mạng lưới thông tin, loa truyền thanh, điện thoại, tin nhắn và hiệu lệnh chung là đánh keng 3 hồi một, dừng (2~5) phút lại đánh. Ngoài ra có thể sử dụng còi của Ban chỉ huy Quân sự huyện Như Thanh để hú 3 hồi.

- Tình huống xả lũ qua tràn ứng với lũ kiểm tra: Keng hoặc trống đánh ngũ liên (5 tiếng liên hồi). Và dùng còi của Ban chỉ huy quân sự huyện để hú 5 hồi.

- Tình huống vỡ đập hiệu lệnh sơ tán dân cư: Keng hoặc trống đánh tam liên (3 tiếng liên hồi). Dùng còi của Ban chỉ huy quân sự huyện hú liên hồi.

- Địa phương dùng hệ thống truyền thanh kết hợp dùng loa đài thông tin các tình huống trên để mọi người dân biết.

(Nội dung chi tiết có Phương án gửi kèm theo)

III. KẾT QUẢ THẨM ĐỊNH

1. Kiểm tra cơ sở pháp lý của hồ sơ:

- Về cơ sở tổ chức lập Phương án: Việc Chủ hồ tổ chức lập Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp hàng năm là phù hợp với quy định tại Khoản 1, Điều 25 của Nghị định số 114/2018/NĐ-CP ngày 04/9/2018 của Chính phủ về quản lý an toàn đập, hồ chứa nước.

- Về thành phần hồ sơ trình thẩm định: Tuân thủ theo quy định tại Khoản 1, Điều 26 của Nghị định số 114/2018/NĐ-CP ngày 04/9/2018 về quản lý an toàn đập, hồ chứa nước.

2. Kiểm tra, đánh giá độ tin cậy các tài liệu sử dụng:

Tài liệu sử dụng để kiểm tra, tính toán, đánh giá hầu hết do đơn vị quản lý, vận hành lưu trữ trong quá trình quản lý, khai thác; ngoài ra, có một số tài liệu điều tra tình hình dân sinh kinh tế vùng hạ du, phương án sơ tán dân cư của địa phương trong tình huống mưa lũ, biên bản xác định vị trí lấy đất dự phòng được thu thập và có xác nhận của địa phương; nên cơ bản là sát với thực tế, có độ tin cậy cao.

3. Nhận xét, đánh giá tính hợp lý của hồ sơ:

- Hồ sơ Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm được lập áp dụng đầy đủ các quy định hiện hành của pháp luật; cơ bản đảm bảo về thành phần hồ sơ; nội dung phương án phù hợp với hiện trạng công trình và vùng hạ du; đã phân giao nhiệm vụ và nêu rõ trách nhiệm của Công ty Sông Chu, các đơn vị, cá nhân có liên quan.

- Đối với Bản đồ ngập lụt vùng hạ du: Đơn vị quản lý, vận hành đã phối hợp với UBND xã Phú Nhuận và Mậu Lâm, điều tra vết lũ và dựa vào bản đồ địa chính để xác định và khoanh vùng sơ bộ khu vực bị ảnh hưởng làm cơ sở để theo dõi, chỉ đạo; chưa bố trí được kinh phí đo vẽ, xây dựng bản đồ theo quy định.

- Đối với vật tư dự phòng trong dân và nhân lực ứng cứu, chưa có danh sách chi tiết đến từng hộ dân để sẵn sàng ứng phó khi có sự cố xảy ra.

III. KẾT LUẬN

1. Hồ sơ Phương án ứng phó với tình huống khẩn cấp đập, hồ chứa nước Mậu Lâm, huyện Như Thanh, tỉnh Thanh Hóa, năm 2024 đủ điều kiện để xem xét, phê duyệt.

2. Trên cơ sở phương án được lập, Chi cục Thủy lợi kính đề nghị Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT chỉ đạo Công ty Sông Chu:

- Chậm nhất sau 15 ngày kể từ ngày Phương án được Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT phê duyệt, yêu cầu Công ty Sông Chu phối hợp với UBND huyện Như Thanh để phân giao nhiệm vụ, chuẩn bị vật tư dự phòng, nhân lực và máy móc, phương tiện cho các xã chuẩn bị; kiểm tra và đôn đốc công tác sẵn sàng ứng phó của các cơ quan, đơn vị, báo cáo về BCH PCTT, TKCN và PTDS tỉnh để tổng hợp theo dõi.

- Đối với vật tư dự phòng trong dân và nhân lực ứng cứu, yêu cầu phối hợp với chính quyền địa phương lập danh sách chi tiết đến từng hộ dân để sẵn sàng ứng phó khi có sự cố xảy ra.

- Có kế hoạch bố trí kinh phí để triển khai xây dựng bản đồ ngập lụt vùng hạ du theo đúng quy định hiện hành; thực hiện rà soát, điều chỉnh quy trình vận hành đảm bảo phù hợp với tình hình thực tế và theo đúng quy định hiện hành, trình cơ quan nhà nước có thẩm quyền phê duyệt làm cơ sở để tổ chức thực hiện.

Kính đề nghị Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Trung tâm PVHCC tỉnh (để b/c);
- Chi cục trưởng (để b/c);
- Lưu: VT, QLCT.

**KT. CHI CỤC TRƯỞNG
PHÓ CHI CỤC TRƯỞNG**

Nguyễn Thị Anh Nga